

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

**XXVIII підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

24 лютого 2026

Київ 2026

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVIII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. Т.В. МАРЕНИ, Київ: МДУ, 2026. с. 353

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 9 від 25 лютого 2026 року)

Редакційна колегія:

Голова Марена Т.В., в.о. ректора МДУ, кандидат економічних наук, доцент;

Члени редколегії Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Демидова Ю.О., проректор з науково-педагогічної роботи та молодіжної політики МДУ, кандидат педагогічних наук, доцент;
Калініна С. П., доктор економічних наук, професор;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Марена Т.В., кандидат економічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи;
Мельничук І. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Пирлік Н. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVIII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 24 лютого 2026 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методик викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

© Маріупольський державний університет, 2026

У результаті дослідження встановлено, що переклад італійських музичних реалій XVIII століття в енциклопедичному дискурсі має здійснюватися з опорою на функціонально орієнтований підхід. Комбіновані перекладацькі стратегії дозволяють зберегти культурну специфіку оригіналу та забезпечити адекватність сприйняття тексту українським читачем. Перспективи подальших досліджень убачаються в аналізі перекладу музичних реалій у різних типах наукового та науково-популярного дискурсу.

Література

1. Корунець І. В. *Теорія і практика перекладу (аспектний переклад)* : підручник. Вінниця : Нова книга, 2017. 448 с.
2. Eco U. *Mouse or Rat? Translation as Negotiation*. London : Phoenix, 2003. 352 p.
3. Gorfée D. L. *Song and Significance: Virtues and Vices of Vocal Translation*. Amsterdam ; New York : Rodopi, 2005. 349 p.
4. Minors H. J. Translating music: Listening to music in translation studies. *The Translator*. 2013. Vol. 19, No. 2. P. 263-294.
5. Newmark P. *A Textbook of Translation*. London : Prentice Hall, 1988. 292 p.
6. Nord C. *Translating as a Purposeful Activity: Functionalist Approaches Explained*. Manchester : St. Jerome Publishing, 1997. 154 p.
7. Pym A. *Exploring Translation Theories*. 2nd ed. London ; New York : Routledge, 2014. 192 p.

Стьопін Максим,
старший викладач кафедри англійської філології та прикладних студій,
Маріупольський державний університет

ТВІНІНГ-ПАРТНЕРСТВО МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ТА УНІВЕРСИТЕТУ ХАЛЛА ЯК МОДЕЛЬ АКАДЕМІЧНОЇ СОЛІДАРНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ КРИЗ.

Воєнні конфлікти, масові міграційні процеси та суспільно-політичні трансформації сучасності формують якісно новий контекст функціонування вищих навчальних закладів, виводячи їх за межі усталених освітньо-дослідницьких парадигм. Академічні інституції, що

опиняються в епіцентрі таких трансформацій, постають перед необхідністю не тільки адаптувати навчальні програми до змінених обставин, але й фундаментально переосмислити власну інституційну ідентичність, розробити нові механізми підтримки академічних спільнот та забезпечити збереження культурної спадщини в ситуації примусового переміщення [1].

Досвід Маріупольського державного університету, евакуйованого до Києва після початку повномасштабної російської агресії у 2022 році, демонструє специфіку такої інституційної трансформації. Втрата матеріальної інфраструктури, розпорошеність академічної спільноти по різних географічних локаціях, колективний травматичний досвід воєнних дій та примусового переміщення актуалізували питання, що виходять за рамки простого організаційного виживання. Центральними стали проблеми збереження інституційної ідентичності, підтримання зв'язків з територіальною громадою та формування нової ролі університету в контексті підтримки переміщених спільнот.

У цих умовах транснаціональне академічне партнерство набуває нових функціональних характеристик, трансформуючись із формалізованого інструменту інтернаціоналізації освітнього простору в практичний механізм міжуніверситетської солідарності та взаємної підтримки. Твінінг-ініціатива, реалізована МДУ спільно з Університетом Халла (University of Hull, Велика Британія) протягом червня 2025 року, являє собою конкретне втілення такого переосмисленого підходу до міжінституційної кооперації. Основним продуктом проєкту стала подкаст-серія під назвою «Людство та війна / Humanity and War», що включає дев'ять тематичних епізодів, записаних у період з 16 по 23 червня 2025 року.

Методологічна рефлексія процесу реалізації проєкту виявила кілька значущих аспектів. Свідомий вибір діалогічної форми взаємодії, на противагу монологічним презентаціям або лекційним форматам, виявився методологічно продуктивним рішенням. Діалог прибрав традиційну асиметрію між носієм знання та реципієнтом, створивши простір для спільного конструювання нових смислів. Залучення дослідників з різних дисциплінарних полів, включаючи літературознавство, історію, педагогіку, психологію, соціологію та музикознавство, забезпечило мультиперспективний аналіз досліджуваних феноменів та виявлення латентних міждисциплінарних зв'язків.

Специфіка подкаст-формату дозволила зберегти емоційну насиченість дискусій, яка типово нівелюється в процесі академічного викладання. Для тематик, пов'язаних з травматичним досвідом, втратою та питаннями ідентичності, цей афективний вимір є не периферійним, а конститутивним елементом дослідження. Виходи за межі академічного середовища, включаючи взаємодію з представниками громадських організацій та участь у

культурних заходах, додали дослідженню практичний контекст та дозволили перевірити теоретичні концепції через їх емпіричне застосування.

Результати проєкту демонструють, що твінінг-партнерство між університетами здатне переформатувати формальні рамки академічної співпраці, такі як студентські обміни, спільні публікації або організація конференцій, перетворюючись на інструмент академічної солідарності, взаємної підтримки, спільного наукового пошуку, визнання взаємної вразливості та взаємозалежності в глобалізованому академічному просторі.

Попри об'єктивну асиметрію ресурсів між стабільним та переміщеним університетами, партнерство будувалося на принципі паритетності досвідного знання кожної сторони. Український досвід кризової адаптації розглядався не як проблематика, що потребує зовнішнього втручання, а як легітимне джерело знання, релевантне для обох закладів. Обидві сторони одночасно виконували функції трансляторів знання та його реципієнтів. Британські колеги надавали експертизу щодо роботи з громадами, травмо-інформованих підходів та інклюзивних практик, тоді як українська сторона ділилася досвідом інституційної адаптації в кризових умовах, стратегіями збереження колективної ідентичності та методологіями роботи зі спільнотами. Партнерство реалізовувалось не як часово обмежена ініціатива, а як початок довгострокової співпраці з потенціалом для подальшого розширення та поглиблення. Обидва заклади визначили як пріоритет не лише власні академічні досягнення, але й внесок у розвиток та підтримку відповідних громад, як територіально локалізованих, так і діаспоральних.

Компаративний аналіз культурних практик, включаючи фольклорні традиції, системи вірувань, паремії та літературні мотиви, виявив продуктивну напругу між загальними та конкретними вимірами людського досвіду. З одного боку, базові тематичні комплекси, такі як захист, втрата, боротьба, трансформація та мудрість, виявилися міжкультурними константами, присутніми в усіх досліджених культурних традиціях. З іншого боку, конкретні форми культурного осмислення цих тем, включаючи символічні системи, образність, ритуальні практики та нарративні структури, залишаються культурно специфічними.

Це спостереження має важливі перспективи для теорії та практики міжкультурного діалогу. Тут важливо уникати двох крайнощів. З одного боку, якщо ми намагатимемося зробити всіх однаковими, то втратимо унікальність кожної культури. З іншого боку, якщо вважати культури надто різними, люди просто перестануть розуміти одне одного, і будь-який діалог стане неможливим [2, с. 64].

Література

1. Проєкт ЄС «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» / «Reinventing displaced universities: enhancing

competitiveness, serving communities» (REDU) (2020-2024). Інститут вищої освіти НАПН України. URL: <https://ihed.org.ua/internationalization/redu/> (дата звернення 20.12.2025)

2. Goddard J., Kempton, L. The civic university: the policy and leadership challenges. Cheltenham : Edward Elgar Publishing, 2016. 352 p.

Тарапатов Михайло,
старший викладач кафедри англійської філології та прикладних студій,
Маріупольський державний університет

СИНТАКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЖИТКУ ПРИКМЕТНИКІВ ПОЗИТИВНОЇ ОЦІНКИ В ХУДОЖНІХ ТЕКСТАХ

Оцінка, якою у лінгвістиці прийнято розуміти власне закріплене відношення носія мови до позамовного об'єкту, до фактів мови та мовлення, має спрямованість на розкриття якісної складової певного предмета. Лексико-граматичним класом слів англійської мови, семантичною основою яких слугує саме якість, є прикметники. Прикметники набувають референтну співвіднесеність тільки у поєднанні з іменником або іншим номінальним елементом. Підкреслюючи тісний та нерозривний зв'язок прикметників зі словами номінального характеру, треба зазначити, що цей зв'язок відбувається таким чином: прикметники є або синтаксичним атрибутом номінальної одиниці або синтаксичним предикатом номінального компоненту, що виконує роль суб'єкту.

Відповідно до загальної синтаксичної концепції для прикметників, визнається або атрибутивна, або предикативна функції [1, с. 206]. Існує також більш припустима концепція, згідно якої і атрибутивна і предикативна функції можуть розглядатися як дві синтаксичні функції, які однаково притаманні ад'єктивним словам, зважаючи на те, що більшість прикметників можуть виконувати і атрибутивну і предикативну синтаксичні функції.

В результаті аналізу прикладів з творів англійських письменників було виявлено, що вживання прикметників позитивної оцінки в атрибутивній функції є більш частотними й складає 61,9% від загальної кількості прикладів, що розглядаються. При цьому, вживання у функції предикатива менш характерно для прикметників позитивної оцінки й складає 38,1% від загальної кількості проаналізованих прикладів.

Більш високий у кількісному співвідношенні показник вживаності прикметників позитивної оцінки в атрибутивній функції пояснюється самим характером атрибутивного зв'язку, який є найбільш міцним між словами у реченні. Цей зв'язок присутній між означенням та означувальним словом. Для нього характерним є те, що він утворює такі словосполучення,